

3/0/06

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8.

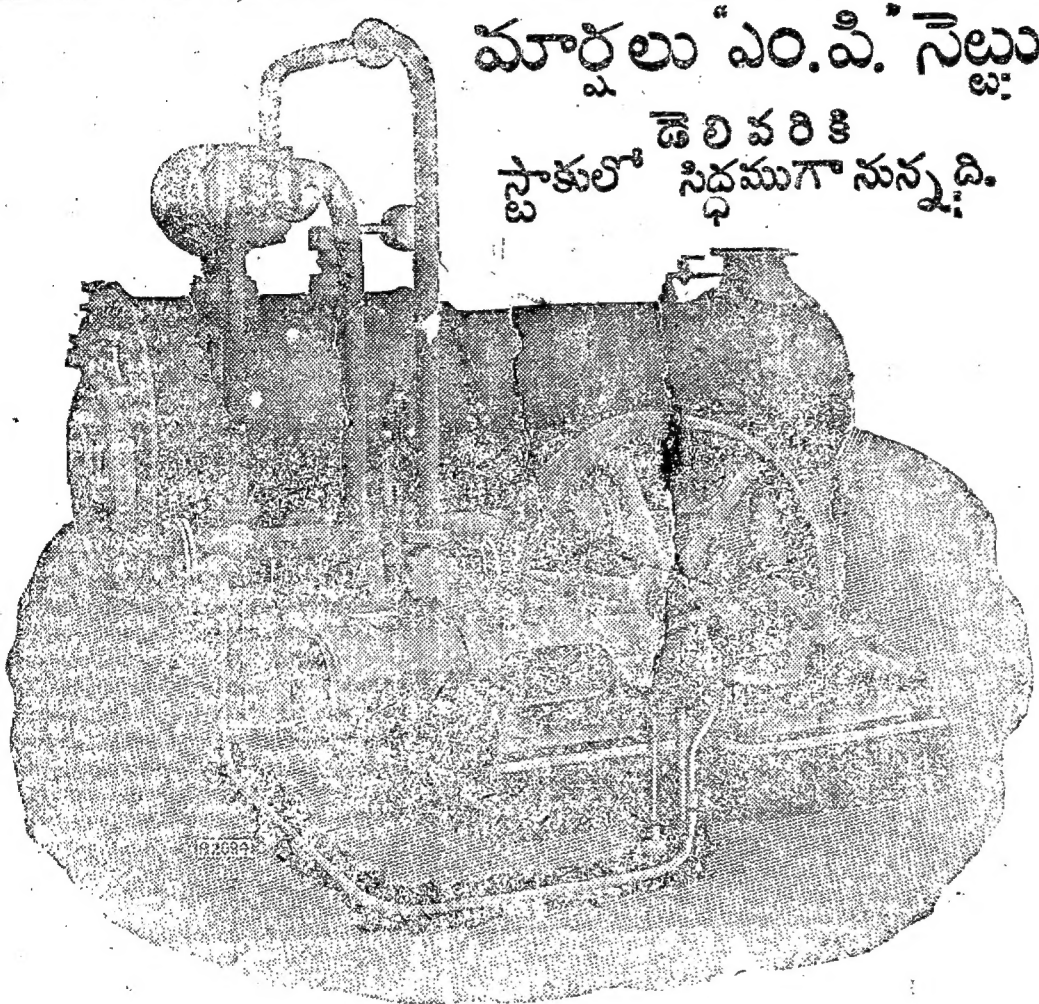
సంపుటము. ౮

చెన్న పట్టణము 1921 వ సం॥ జూన్ నెల 8 తేది బుధవారము

దుర్భతినామ సంవత్సర శ్వేతమాస శుద్ధ ద్వితియ ౨.

No. 56.

సంచిక. ౫౬.

మార్వలు "ఎం.పి." నెట్టు

డెలివరీకి
స్టాక్కులో సిద్ధముగా నున్నది.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి చెందినది. ఇతర నీచిధమైన నొప్పులకు కూడ చాలా అమృతాంజనమును వాడె సంకలనమున వయ్యముగలదు. ప్రతి బెల్ల 0-10-0 అణాలు.

మోహనీలైలము

సీసా 1-8 0-12-0.

తామరలైలము

శబ్ద 1-8 0-8-0

వండ్లపాడి

శబ్ద 1-8 0-2-0

ఖాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైపింగ్ మొదలగువాటిలో వయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." మార్తి నెట్టు యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను.

1808

మార్వలు సగ్న టి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

జాన్ బస్, బెజ్జాబా, తం.పురా. నెం. 9. నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

ఆతంకనిగమా మాతలు

ఇది తొక్కచెట్టిగనాన మిడి ఏ నిధమైన జాత్యము వల్ల నాని అట్లునే మిడి ఎల్లప్పుడు అలోగ్గ వివరమునందు ప్రకృతిగతమో మాత్రమునెసింపబడు మంచిని నాని అధిక ప్రభావితము చేసినందులకు అవకాశము లేదు. నాని తెలిపింపబడెను.

తరువాత

మా యొక్క మంచిని జాబితాలకు వాగిన మంచిని.

వైద్యకౌశ్య మునీశంకర్ గోవిందజీ,

అతంకనిగమా యాత్రా అంశము, పేర, బ్రాద్య, చిత్రము.

జోకుగా తియ్యవట్టి వర్తకులకు, మరణాచారము ఇది మంచిసమయము!

జాన్ను!

జాన్ను!!

జాన్ను!!!

ఇప్పుడే వచ్చినది.

మేలైన రకము పాను పికటి రూ 110. చిల్లరగా తీసిన తులము పికటి రూ 5.

పాకీంగు, పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఈలపేరు దరఖాస్తునకు ఈ ప్రెంట్ చిత్రమును పంపుకొనుడు.

Manager, William & Co., 100 Frere Road, BOMBAY.

బట్టలరకములో మీకు కావలసినది

1880 సం

ఫాషియన్

ఎడన్ మల్ లేఖరాజ్ - విలువ గల సరకులు దొరకు నలము.

కొన్ని వందలలోనే యిప్పుటి వద్దటికి తగినట్టివి, నమ్మకమైనట్టివి, విలువగలవి అగు బట్టలు మావద్ద దొరకు నను విఖ్యాతి మా కేర్పడినది. చక్కవ ధరలో మంచివి లేవక మావద్ద దొరకు నను నమ్మకముతో వేలకొలది కాతాదారులు మా యొద్దకు సరిగా వచ్చుచున్నారు. దీనివలన మా కుత్సహము మెండైనదిగాన, మే మీ విఖ్యాతిని నిలుపుకొనుట కేమియను వెనుదీయుట లేదు. మా వద్ద పురుషులకు, స్త్రీలకు, పిల్లలకు గూడ నుపయోగించు మంచి రకములు కట్టు, నూలు, ఉన్ని, నారబట్ట లనేకములుగలవు. మీరు స్వయముగా వచ్చి చూచిన వాని విలువ తెలియ గలదు.

విలువగల పట్టుబట్టలు

నూలు బట్టలు

Table with 7 columns: చీరలు, ధావణీలు, పావాడలు, కాశెట్లు, రకీకలు, ధోవతులు, కోటుగడ్డలు, లంగవస్త్రములు, పువ్వులుచారలుగడ్డలు, ముఖులు గడ్డలు, ఉడకవేయదగిన పట్టు, వస్త్రబట్టలు, కోటు, చెక్కులు, మలులు, ధోవతులు, లంగవస్త్రములు, తువాట్లు, కేంబ్రేపతానులు, ఖనియీనులు, దుప్పట్లు, నాటినులు, క్రెటోనులు, పూయిల్లు, నుజలినులు, ట్యేలు, అద్దకపుతానులు

జపాను, చీనా, ఇండియాదేశములం కన్ని భాగములనుండి వచ్చిన రకములు గూడ మా యొద్ద నున్నవి.

ఎడన్ మల్ లేఖరాజ్ అండు కో., జపాను సిల్క్ హౌసు, Eidanmal Lekhraj & Co., JAPAN SILK HALL, 44 Rattan Bazar Road, MADRAS.

శ్రీ ఆంధ్రజయ మోటారువర్వీసు.

కాడేజర్లినాదెం రయాలనే నేడు నుండి భీమారం మీదికి పోయితిమి (వీరి రయాలను వీలుగా ఉండే లాచిన యీ రయ మొట్టివారము నుండి ప్రయాణింప సౌకర్యము దొరకే మోటారువర్వీసు నడుపుట ప్రారంభించబడును.

జన్మభూమి గ్రంథముల

గాంధీ ఉపదేశములు

వెల 0-12-0, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము భోగరాజు వట్టాభి సీతారామయ్యగారు, బందరు

కావలయును

టార్పిడ్ మొదలగు అనేకరకముల పొగాకు చుట్టలను చుట్టుట యందు అనుభవము గలవారు కావలసి వున్నారు. యోగ్యతావ్రతములలో దరఖాస్తులు ఈ క్రింది విలాసమునకు పంపుకొనుడు. కీసార్లీ బర్మా లుబాకో రీప్ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు నెం 852, కలకత్తా.

స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు

40 పుటలు. 53 కీర్తనలు. వెల 4 అణాలు.

దేశీయ కీర్తనలు

36 పుటలు. 12 కీర్తనలు. వెల 3 అణాలు.

1 మొదలు 4 ప్రతులకు వి పి చార్జి 5 అణాలు. టి. వి. నుబ్బారావు, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

మహాత్మా గాంధీగారి

హైందవ స్వరాజ్యము

స్త్రీలకు పురుషులకు చక్క కగినది.

గ్లేజర్ గాసిరియులు. 150 పుటలు దశమైన కవరు.

స్వచ్ఛమైన నాడుక తెనుగు, భావగంభీరము యిసుమంతయు చెడకుండ తర్జుమా చేయబడినది.

మహాత్మా గాంధీగారి ఆభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు యీ పాత్రమును చదివితీరవలెను. గ్రంథాలయములలో పుకాసులును చదువు రీతిని దీని చదువ వలెను. వికరముగా ఉడకలే సారాంశము యందు పొందుపరచబడినది.

ప్రతి పిక్చరీకి 10 అణాలు

20 ప్రతు లొక్కసారి తెప్పించుకొనుటకు ప్రతి పిక్చరీకి 8 అణాలు. చొప్పున విక్రయించబడును.

ఆంధ్రదేశమున ఎత్తైన యేజిల్లు కానలేదు.

ఇండియా యేజింగ్స్ లీమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు నెం 490, టిప్పి కేట, బందరు

గాంధీమహాత్ముని ముద్రలు

భారతదేశమున దొరకుట.

గుంటూరు జిల్లా, తెలంగాణాలో పెదపాళ్ళూర గ్రామములో పుమారు నామక వీరముల క్రిందట ఒక నిర్మిత బ్రాహ్మణుల జీవరూపము నూతు నవరసము యొత్తుచుగల బంగారు ముద్రలను తెలంగాణ ప్రభుత్వం హాస్టలుగానెడు: గాంధీమహాత్ముని ముద్రలు గట్టుకొని ఆ చిత్రములను బంగారు భారమువైచి పెరికి యెడల కట్టిపెట్టిన బంగారు దొరకునని నేడు చిప్ప వాడు బంజురు దూకాయలకు ముద్రుగట్టి "మహాత్మా గాంధీజీ" అనువ్యవహారం పెరిక వారంబిం చిరి. కాలము నూర్చునచుచు నుండును. ప్రదేశము పెరిక బాసిన మాగాధీభూమి. అయినను మహాత్ముని చిత్రములను పోయిన బంగారు దొరకెనని - బాపూ! రంగరావు.

వచ్చినవారందరికీలా కాంగ్రెసు ప్రచారము

Table with 4 columns: కాటానా, గ్రామములు, కట్టిన సంఖ్య, రట్టుముద్రలు. Rows: భీమకరము (56, 1798, 600), ఏలూరు (82, 1095, 1500), కలవర (15, 684, 500), ఎక్కడదెను (25, 197, 500), కన్యాశుమల (128, 3714, 8100)

రేలూరు, 8-6-21 దండు నారాయణరాజు.

కావట్టతాలూకా. పోయిన రాకరణ ప్రచారముల కొక మనవి.

అత్యలాభ, మనతాలూకాకు మూడు శతపాతములు

రూపాయల లెక్క స్వరాజ్యభిరీ వనూలు చేయబడియున్నది. కదిపాకేల మందిని కాంగ్రెసు కభ్యులుగా చేర్చక అనియున్నది. నువూరు బాబును కేలములును నెప్పొప్పులకీయున్నది. ఇందుకునూ నువూరు మూడు పాళ్ళు చేసు య్యెను నువూరు రెండు పాళ్ళు చేయవలెను మాత్రము నరు కూడి యంతను బరుగతుగిక చేసి చాల మిగిలి యున్నది. అనేక ప్రాముఖ్యము దింకను గ్రామములకు లేర్పాటు కావలసి యున్నది. పర్వత కాలము నమిమించుచున్నది. ప్రచారముల కావట్టతాలూకాను పదివేలవలెను కాదానను చేసి కలవరములకేల జరిగి చాలయున్నది, కలవరున్నది. పెదపడినాడు మనూరు, భండెలకలూ నీరు లేకపోవుట కూడ ప్రచారము మందముగా బరుగుటకు కారణ మయినది. ఇక న యింకను మనము, ప్రచారము చేసి నీయవలెదలెను పోడికారంలో నువూరును. ఏ యింక కభ్యులకేర్పరక కాంగ్రెసుకు చిచితముగానూ, భవ్యముగా ప్రచారము చేసిగొనిగొని స్వచ్ఛవేదము భవ్యులపుట్టుకగాని మనవలె జలయింకను ప్రచారము 25 మంది లావలసి

యొక్కది. కావట్టతాలూకా చేయవలెను నొనవారములకు సంవత్సరమునా వేర ప్రచారములకు, 10-11-12 తారీఖులలో పొన్నుడిలో ముద్రలకట్టి బడుగనున్నది. ప్రచారముగావేర కలవరము 11 తారీఖు; భాకనా లాయణస్వామి వారలయల ముద్రా చిత్రములు ఒంటిగంటలనువూరేచి కావలసి యిగా ప్రార్థిస్తామన్నాను. ఇదివరకు యీ తాలూకాలో కనికేయము చు్చు లాకనూడా కాంగ్రెసులు - వందూరుకేమివాద్యము

ఆంధ్ర మోజయచరితము

పుత్రికలు పండితులు మెచ్చుకొనినది. ఆంధ్రులందఱు నలముదమున నాదరించినది. కాశీలో నాన విశ్వవిద్యాలయములను గొనినది. 100 ప్రతులు మూలము మిగిలినవి. ఇంకలో 2 క ముద్రలు కా వీళ్ళు కనబడవు. ప్రభుత్వమువారికి, డిప్టీప్రభుత్వాలకు కొన్ని ప్రతులు నిలిచిపోవును. 49, 50 ప్రతులు మూలము చిక్కును. వెంటనే ఆర్డరు పంపిన దొరకును. వెల 1-క 5-0-0 వి. పి. ఖర్చుతో 5-10-0. కలయువాడు: ఆంధ్రమోజి, బహువైద్య 212 మదరాసు.

గమనింపుడు! గొప్పవాళ్ళు!! వెలుగుభవము!!!

శ్రీ గృహమంత్రి అధ్యక్షతన.

గ్లాసు గోండు

గ్లాసు గోండులు వగయరానున్న వై కా వేరు (పింగాణి) సామానులు స్పృ, మార్బులు, ద.త.లు సామాను లొన్న కగిలిపోయిన ఎడల ఆర్డర్ ఫి తముగా కొత్తవానికెతి తి ర గి అం టిచి వ్రవయోగించవచ్చును. వెల సీకా 1-క 1-0-0.

6 అణాల బిళ్లల సంతకానికి ముదిరినా మంకలకును. ఏకెంట్లు కావలయును.

ఏ. జె. యం. హైదరాబాద్ బ్రదర్సు.

డిస్కం డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ 5 మెక్ కింగ్ మదరాసు.

Sole Agents:—JOHNSON BROS, 48, Bunder Street, MADRAS.

For Hot Season.

An Ideal Bucket Spray Pump.

To make your office or home a comfortable cool Place use our

Auto Spray No. 5.

With 3 different nizzles for solid stream, fine or long distance spray, the pump works admirably for spraying gardens, lawns or Window Curtains.

Entirely made of Brass-Easy to handle.

Price Rs. 25.

Also a large stock of—

Deep & Shallow Well Pumps Available

Limaye Bros.

71, Apollo Street Fort Bombay

ది కృష్ణా సిమెంటు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) (2627)

(1918-వ సంవత్సరము ఇండియాన్ కంపెనీల ఆక్టు ననుసరించి ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

మూలధనము : : : రూ. 25,00,000

వాటా ఒకటింటికి రూ. 10 లు వంతున 2,50,000 వాటాలుగా విభక్తమై యున్నవి.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలయును :—

రూ. 2 లు దరఖాస్తుతోను, రూ. 2 లు మంజూరైనప్పుడును, తక్కినది కోరినప్పుడు దఫాతు రూ. 2 లు వంతున ఇవ్వబడును.
ప్రతి రెండు దఫాలుకు మధ్య 3 నెలలకంటె తక్కువకాని వ్యవధియుండును.

డైరెక్టరులు

- (1) సి. హను బహదూర్ గోవిందాచారి చర్యబదాను, వర్తకులు, బ్యాంకరు, మదరాసు, త్యాంకరు, మదరాసు, త్యాంకరు.
- (2) ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు బి. ఏ., బి. ఎల్., సి. ఎ. ఇ. హైకోర్టు జడ్జి, మదరాసు.
- (3) ఏ. నాథమని శెట్టిగారు, వర్తకులు, మదరాసు.
- (4) భాగవతాచార్య ఎం. ఏ. జి. డబ్ల్యు. బ్రాహ్మ సాహెబ్ బహదూర్ గారు, వర్తకులు, మదరాసు.
- (5) కోటా అయ్యప్ప శాయమ్మగారు, వర్తకులు, నుంటూరు.
- (6) సి. రాజగోపాలాచారిగారు, వర్తకులు, మదరాసు.

బ్యాంకర్లు

- ఇండియాన్ బ్యాంక్, మదరాసు, (బ్రాంచీలు).
- కాతా ఇండస్ట్రియల్ బ్యాంక్ (లిమిటెడ్) మదరాసు, బొంబాయి.

ఆడిటర్లు

- మెసర్స్ (ఫ్రేజర్ అండ్ రాస్,
- బార్న్లీ లాంఛెస్టర్, ల్యూరెన్స్ పీథి, మదరాసు.
- మానేజింగు ఏజెంట్లు
- మెసర్స్ రాజగోపాల్ అండ్ కో,
- నెం. 16, కారల్ మన్యుటెరిథి, మదరాసు.

ప్రాసెక్యూటరు

ఈ కంపెనీ తాదా తలవాడలో ఒక సిమెంటు ఫ్యాక్టరీని నిర్మించుటకు నిశ్చయించియున్నది. దీనికి తగిన మొదలము అన్నియు ఇక్కడ దొరకటకు వెదగ నీచుటమీద నిర్మించినచో ఎక్కువ సిమెంటు ఇక్కడ దొరకటను. గతము సిమెంటుకాకి కావలసినంత సిమెంటు వస్తులు చేరుటకు ఈ స్థలమువలన తగు ఏర్పాటు త్వరలో చేయబడును. తలవాడ మట్టుప్రక్కల వస్తు రాయి నిధులుగని రసాయన శాస్త్రజ్ఞులచే పరీక్షించబడి నిశ్చయించబడినది. నిజమే గలిగిన సిమెంటు తయారయ్యెనుటకు ఈ రాయి తగినదియై వని అనేకులు నలనా నిశ్చయింపబడును. ఇంగ్లీషువారు తయారుచేయు దానికంటె ఇది బాగుగా నుండునని నిశ్చయించబడినది.

కృష్ణానదీతీరాలో అనేక తావులలో రాయి దొరకినది కృష్ణానదికి తావుల తలవాడలోకి మెల్లదూరమున నున్న మత్తూరు తలవాడగాను ముఖ్యంగా దొరకు రాల్చు చాల మెత్తనది. కావలసిన ఒడంబడిక నిశ్చయమైనది.

సంవత్సరమునకు 40,000 టన్నుల సిమెంటు తయారయ్యవచ్చు ఫ్యాక్టరీ కట్టుటకు రూ. 20,00,000 లు కావలెను. ఒకటన్న (6 పీచులు) సిమెంటు తయార చేయుట రూ. 25 లు అగుచున్నది. ఒకటన్న సిమెంటు రూ. 100 లకు అమ్మ బడుచున్నది. గతక కంపెనీలకు చాల లాభము పొందవచ్చును. ఈ కంపెనీ డైరెక్టరులు 1920 వ సంవత్సరము దిసెంబరు 30 వ తేదీన సమావేశమై కార్యము చేర్చుర యిది. రెండవసారి సమావేశమై మరొకటి భాగముల నేర్పాటు చేసెదరు. సకము మూలమున కమలై నదీ రాలోపు జాత్రే యాడమునందు బ్యాపారమును ప్రారంభిం చెదరు. చందా వాడులుగా కోర గోడవాడ వద్రాను, పొగదాల పీథి, 16 వ నెంబరు భవనమునందు నందు, మానేజింగు ఏజెంట్ల త్వరలో దరఖాస్తు లంపుకొన కలెను.

న్యూజ్యూప్రింటింగ్ అండ్ పబ్లిషింగ్ కంపెనీ (లిమిటెడ్)

1918-వ సంవత్సరం ఇండియాన్ కంపెనీల ఆక్టు ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.

మూలధనము రూ. 3,00,000.

వాటా ౧-కి ౫ రూపాయల వంతున ౬౦,౦౦౦

వాటాలుగా విభజింపబడినది.

వాటా ౧-కి రూ. 5 లు దరఖాస్తుతోను, రూ. 3 లు మంజూరైనప్పుడును చెల్లించవలయును.

డైరెక్టరులు:— ౧ టంగుటూరు ప్రకాశం వంతులుగారు, భూస్వాములు, బార్నిస్టరు, చెన్నపురి.

- " ౨ సి. అబ్దులు హక్కిము సాహెబుగారు, వర్తకులు, చెన్నపురి.
- " ౩ టి. సి. వేంకటరావు అయ్యంగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్., బహిందారు, చెన్నపురి.
- " ౪ యమ్. నలియలూ సాహెబు సాహెబుగారు మహిపాచ్య సాహెబు కంపెనీ డైరెక్టరు.
- " ౫ కె. నాగేశ్వరరావు వంతులుగారు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రకాశం సంపాదకులు, చెన్నపురి.
- " ౬ వావిళ్ల - వేంకటేశ్వరంగారు, శ్రీ శ్రీయందాది, తంజయార్, చెన్నపురి.
- " ౭ అద్దేపల్లి - కుమారస్వామి శ్రేష్ఠిగారు, వర్తకులు, చెన్నపురి.
- " ౮ అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ గారు, వర్తకులు, సెక్రటరీ, ఖిలాఫత్ కమిటీ, చెన్నపురి.
- " ౯ గోనుగుంట - వేంకటసుబ్బాస్వామంగారు, వర్తకులు, చెన్నపురి.
- " ౧౦ సి. రాజగోపాలాచారిగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్., జనరల్ సెక్రటరీ, దేశీయమునా
- " ౧౧ మహమ్మద్ మూసా సేట్ గారు, వర్తకులు, చెన్నపురి. (నెళ్ళ, చెన్నపురి.

బ్యాంకర్లు:— ౧ డి ఇండియాన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్, చెన్నపురి.

" ౨ మద్రాసు సెంట్రల్ అర్బన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్, చెన్నపురి.

ఆడిటర్లు:— ౩. వరసింహంగారు, ఎం. ఏ. ఎ., చెన్నపురి.

మానేజింగు డైరెక్టరు:— టంగుటూరు ప్రకాశం వంతులుగారు.

రిజిస్టరు ఆఫీసు:— ౧౬ అంగప్పనాయక పీథి, బార్నిచాను - చెన్నపురి.

16, అంగప్పనాయక పీథి, టంగుటూరు ప్రకాశం వంతులుగారు వైరా డైరెక్టరు.

ప్రాన్ వెక్టన్

దక్షిణ ఇండియాలో చేశీయమునానకు వ్యతిరేకముగ అనేక దైనికపత్రికలు వారపత్రికలు ప్రకటింపబడు చున్నందువల్లను, ఇంగ్లెండు తరపున ప్రకటింపబడు పత్రికలు తక్కువగా నుండుట వల్లను, గతము సిమెంటువారును వారికి నెంబంధించిన సంఘములవారును కావించుచుండే ప్రవాదియగు నును ప్రచారమును అడ్డుటకును, దేశీయమునానకు ఉద్దేశ్యములను కార్యక్రమమును నుండుటగా అవలంబించి జనిచేయుటకై ఇంగ్లీషున ఒక దైనిక పత్రిక అవసరమని అనేకులు అభిప్రాయమైయున్నది. కాబట్టి వెంటనే ఒక ఇంగ్లీషు దైనిక పత్రికను ప్రకటింపుటకు శ్రమ ను అవసరమునుబట్టి దేశభాష లో పత్రికలు ప్రకటింపుటకు ఈ కంపెనీ వారపత్రిక నేర్పావించబడినది. ఈ క్రొత్త దైనిక పత్రిక దేశీయ మనోభావముకై మతమును సంపూర్ణముగ అవలంబించి పనిచేయును. ఇందుకై ఈ కంపెనీ ప్రారంభింపబడినది. కంపెనీ తాలూకు ప్రాన్ వెక్టన్, మెమోరాండములు చెన్నపురి బార్నిచాను అంగప్ప నాయక పీథి 16 నెంబరుగల యింటిలో యిప్పు కార్యసాగమున చూడవచ్చును. ఇచ్చటనే దరఖాస్తులు (అప్లికేషన్ ఫారములు) ఎలయువారు పుచ్చుకొని ఈ కంపెనీ భాగస్వామిగ చేరవచ్చును ఈ కంపెనీ రిజిస్టరు గుటకు పూర్వమే నుచురు 100 వాటాలు అనేకులు పుచ్చుకొని యున్నారు. పత్రికకు కావలయు గొప్ప ముద్రాయంత్రము మరొకరి అచ్చుసామగ్రి శ్రీ ప్రకాశంగారు కొని యున్నారు. పత్రిక ప్రకటింపు పని త్వరలో ప్రారంభ మగును.

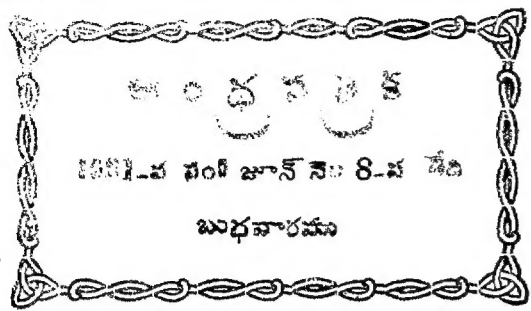
၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့

విన్నపము

ప్రచురణార్థము పంపిణీలేఖలను సాధ్యమై నంత సంక్షేపముగ వ్రాయుటకును చిరునామా యందు వ్యక్తులపేరును జేర్చకను "సంపాదకుడు" అనిమాత్రము వ్రాయుటకును లేఖకులు ప్రార్థితులు.

అధికార ప్రచురణ సంఘములు

అధికార ప్రచురణసంఘములను రాష్ట్రపాలకులు స్థాపించుటకు బూనుకొనినపుడు దేశ హితతత్పరులు ప్రచురణసంఘములందు జేరి సంఘ వ్యవహారములకు యథాశక్తిని సహాయముచేయుట కంగీకరించిరి. సంఘములందు చేరిన సభ్యులు సంఘములు ప్రజాభిప్రాయములను పాలకవర్గము నకును పాలకవర్గ సంకల్పములను ప్రజలకును వ్యక్తముచేసి పరస్పర విశ్వాసమును గలుగజేయుటకు సాధనము లగునని విశ్వసించిరి. విల్లింగుడను ప్రభువు సంఘస్థాపనారంభమునందు జేసిన ప్రసంగము ప్రచురణసంఘ ప్రయోజనమును దెలిపినది. సంఘమునందు స్వతంత్రవ్యక్తిగల దేశహిత పరాయణులు పత్రికాప్రచారకులు వ్యవహారజ్ఞులు చేరి సంఘవ్యవహారములయందు సంబంధమును గలుగజేసికొనుచుండిరి. కాలక్రమమున నీ దృష్టి పూర్తిగ మారింది. ప్రచురణసంఘ ప్రచురణము లందు ప్రజాదృష్టి కవశాలులు పోయినవి. అధికారాచరణ సమర్థనమునకు వినియోగపడుట కుపక్రమించినవి. చెన్నపురియందు ప్రచురణ శాఖకు ప్రథమాధికారిగ నేర్పడిన గిన్నుగారు పాలకదృష్టిని సమర్థించినను ప్రజాహృదయమును సయితము వ్యక్తముచేయుటకు బూనుకొనెను. ఇతర సభ్యుల యభిప్రాయములను దెలిసికొని ప్రజాభిప్రాయములకు గొంత యవకాశమును గలుగజేయుచుండెను. ఇప్పుడు ప్రచురణ శాఖాప్రచురణములందు కేవల మధికారప్రతిభా సమర్థనమే ప్రముఖముగ నున్నది. అధికార వ్యవహారములందు ప్రజలకు విశ్వాసము తక్కువ యను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కార్యకారణములను నిరూపణమును జేయవలయునని రాజ్యాంగసమస్య యంతయును చర్చింపవలసియుండును. రాజ్యాంగసమస్యకు మూలకారణమధికార వ్యవహారములందు ప్రజాభిప్రాయములు నిర్లక్ష్యముగ జూడబడుటయని తెలిసియున్నది. అధికారులెవారి సోదరాధికారవర్గ వ్యవహారములను సమర్థనము చేసినపుడు ప్రజావిశ్వాసము వికసింపదు. ఆసమర్థనమునైనను హితవాక్యములను జేయుట ప్రయోజనకరముగాని వరుష వాక్యములను జేయుట ప్రయోజనకరముగాదు. ఇటీవల చెన్నపురి ప్రచురణశాఖ ప్రచురించిన గ్రామస్థులు - మారకము అను శీర్షికగల ప్రచురణమునందు హేతువాద మెటులున్నను సర్కారు శత్రువులని మాటిమాటికి వాడుట ప్రజాహృదయము నాకర్షించు

టకు బదులు ప్రతిఘటించుచు. ప్రచురణశాఖాధికారి చూపిన ఆర్థిక శాస్త్రపాండిత్యమును గ్రామస్థులు గ్రహింపజాలరు. గ్రామస్థులకు సర్కారు వారు సవరనుల మారకమును 15 రూప్యములకు నిర్ణయించిరినియును సవరనులను ఆధరకు కొనిరిగాని విక్రయింప లేకపోయిరినియును తెలిసియున్నది. అనేకులు సవరనుల నమ్ముకొని నష్టపడిరి. ప్రజలకు నష్టపరిహారమార్గమువలన సంతృప్తి గలుగును గాని శాస్త్రసిద్ధాంత శ్రవణము వలనను సంతృప్తిగలుగదు. సిద్ధాంతప్రకటనమునందైనను ప్రభుత్వమవలంబించిన రివర్యుకొన్నిలు విక్రయనీతిని ప్రకటనప్రకటనమునందు సమర్థించుట యుక్తముగ నుండును. సర్ దోరాబ్జితాతాను సర్కారుశత్రువని యెవరును నిందింపరు. మారక నిర్ణయములను హిందూదేశ ప్రయోజనముల కనుకూలముగ ప్రభుత్వము నిర్ణయింపలేదని తాతాగారు ఖండించిరి. ఖండనములను ఖండించుట ప్రచురణ శాఖాధికారి పనియైనను విమర్శకులను సర్కారు శత్రువులని వ్రాయుట యసంగతము. ఇట్టి ప్రచురణములు ప్రచురణ ప్రయోజనమునకు విఘాతమును గలుగజేయుచు వ్యర్థ వ్యయమునకు సాధనములుగాని బలమును సమకూర్చు జాలవు.

బీహారురాష్ట్ర ప్రచురణసంఘ వ్యవహారములను విమర్శించుచు అమృతబజారుపత్రిక దీర్ఘ వ్యాసమును ప్రచురించినది. దర్భంగమహారాజు ప్రచురణసంఘ సమావేశమునందు రాట్నముల వాడుకను స్వదేశభరితములను మద్యపాన నిషేధమును ప్రోత్సహింపవలయునని ప్రసంగము చేసెను. సింహాప్రభు వీ విషయములపట్లను సానుభూతిని దెలుపుచు సందేశమును బంపెను. ప్రచురణశాఖ ఈ విషయములను గట్టిపుచ్చి అసహాయోద్యమ ఖండనమునకు ప్రచురణములందు పూనుకొనెను. ప్రచురణశాఖ ప్రజల కష్టములను నివారించుటకు బూనుకొనిన ప్రజలకు శాఖాప్రచురణములందు విశ్వాసము గలుగును. ప్రచురణశాఖ ప్రజాశయములను సమర్థించకపోయినను చింతయుండదు. ప్రజాశయములను నిందించుటకును ఖండించుటకును నపసవ్యమార్గముల నవలంబించునపుడు దేశహిత పరాయణులు సత్వకాములు ప్రతిఘటించుట యవసరము. పాలకవర్గమునకుగల యధికారబలమును పలుకుబడిని ధనబలమును ప్రజాభిప్రాయ ప్రతిఘటనమునకు వినియోగించుట యాచారమైనది. ప్రచురణశాఖలను స్థాపించి వానిసాధనమున ప్రభుత్వమునకు సహాయముగాని సిద్ధాంతములను వ్యవహారములను ఖండించుట యనుచితమైనను సహాయము గావచ్చును. ప్రజలద్రవ్యమును కష్టకాలమునందు ప్రజాశయములకు బ్రతికూలమైన యధికార వ్యవహారములను సమర్థించుటకు వినియోగించుట యనుచితము. తమ ప్రకటనలతో సంతృప్తిని బొందకను తమపక్షప్రకటనలను బ్రచురించిన పత్రికల కేవిధమైన సహాయమునైనను చేసి పోషించుట పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును మూలచ్ఛేదము చేయును. బీహారుప్రచురణ శాఖాధికారి విజయకుమారసేనుగారు ప్రచురణశాఖ కనుకూలమైన పత్రికలకు ద్రవ్యదానమును చేయుట లేదనియును ప్రచురణశాఖా ప్రచురణముగల సంచికలను కొనుచున్నదనియును తెలిపి ప్రభుత్వమవలంబించుచున్న భేదనోపాయమును వ్యక్తముచేసెను. పరపోషణమునందున్న పత్రికలకు స్వాతంత్ర్యసంరక్షణ మనంభవము. అన్ని రాష్ట్రములందును నధికారవర్గము ప్రభుత్వపక్షపు పత్రికలకును నితర పత్రికలకును భేదమును నిర్ణయించు

చున్నాడు. సింధుదేశమునందునుకూర్చు కలెక్టరు అలహాబు పత్రిక ప్రభుత్వపక్షము నవలంబించినపుడు తాను నిర్ణయించిన నిషేధము తొలగినదని రహస్యప్రచారమును జేసెను. ఈ విధముగ నన్ని రాష్ట్రములందును రహస్యప్రచారములు జరుగుచున్నపుడు విజయకుమారసేనుగారు పత్రికల పోషణము స్వాతంత్ర్యాభిప్రాయములను ప్రకటించుటకు ప్రతిబంధకము కాదని వ్రాయుట యనుభవమునకు విరుద్ధముగ నుండును. అధికారుల సహాయమువలన ప్రజలకు పత్రికామీద గల్గి విశ్వాసము పోయి పత్రికాప్రయోజనము శూన్యముగను. ప్రచురణశాఖల ప్రచురణములను నన్ని రాష్ట్రములందును పత్రికలుచితముగ బ్రచురించుచున్నవి. పత్రికలను గొని ప్రచురించుటకు పురికొలుపుట పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునకు భంగమును గలుగజేయును. అధికారప్రతిభ వెలుగుచున్న దేశములందు దధికార పోషణము పత్రికాప్రయోజనమును పాడుచేయును. ప్రచురణములు ఏ హేతువుచేతనైనను పత్రికలందు ప్రచురింపబడనపుడు ప్రచురణశాఖ స్వయముగ బ్రకటన చేయుచున్నది. ఇప్పుడధికారవర్గమవలంబించుచున్న మార్గములు ప్రజావిశ్వాసము నాకర్షించుటకు మాత్రము సాధనములు గావు. అధికారవర్గమును వారి పక్షవాదులును అసహాయోద్యమమును ప్రతిఘటించుటకు జేయుచున్న ప్రయత్నములు సాధుమార్గము నవలంబించినగాని ఎవరికిని ప్రయోజనము గలుగదు. ప్రచారమునకు ప్రతిప్రచారమును జేయుట న్యాయమైనను నధికారులు వారి బలమును ధనమును పలుకుబడిని ప్రతిభను ప్రబుద్ధమైన ప్రజాశయములను ప్రతిరోధించుటకు వినియోగించుట మాత్రము ధర్మముగాదు.

రీడింగు ప్రభువు

గాంధీ సమావేశము

గాంధీమహాత్ముడు రీడింగుప్రభువును చూచిన సంగతి సందర్భములను గురించి భేదాభిప్రాయములు గలుగుచున్నవి. రీడింగుప్రభువు సదుద్దేశములతో పరిపాలించుట కధికారమును స్వీకరించి తనని ప్రకటించెను. ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొనుటయును దాని కనుగుణ్యముగ పాలించుటయును సత్పరిపాలనమున కవసరము. దేశమిప్పుడు స్వతంత్ర పరిపాలనమును గోరుచున్నది. దేశక్షేమ సాధనములను గురించి నిర్భయముగ జెప్పటకు గాంధీమహాత్ముడు మాత్రమే తగియున్నాడు. గాంధీమహాత్ముని వైరము పాలనవిధానము మీద గలదు గాని వ్యక్తులమీదను లేదు. రీడింగు ప్రభువును జూచుట యాత్మగౌరవమునకు గాని నాయకత్వమునకు గాని కళంకమును గలుగజేయదు. గాంధీమహాత్మునకు ప్రజాపక్షమునగాక పోయినను స్వయముగ నైనను చూచుటకు స్వతంత్రముగలదు. గాంధీ స్వయముగ సమావేశము నపేక్షింపలేదు. రాజప్రతినిధికిని గాంధీకిని నడిచిన సంభాషణము కాలక్రమమున నవసరమును బట్టి వెల్లడికాగలదు. కాని జబ్బుల్పరము పౌరులు వారి సభయందు నిర్ణయించినటులు వెంటనే సమావేశ వివరణములను వెల్లడిచేయుమనికోరుట యనుచితము. ప్రజలు గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము నందు విశ్వాసమునుంచి వారవలంబించిన మార్గము నవలంబించుట కార్యసాధనమున కవసరము. విశ్వాసము పోవుటకు గారణములు తెలిసినపుడు సముజాయిషిని గోరుటకు సమయము గలుగును. ఆంగ్లపత్రిక

లును ప్రతిక్షులును సహజమోద్యమనానుకుడు రాజప్రతినిధిని జూచువలనను ప్రతిజ్ఞాభంగము గలిగినదని పరిహసించుచున్నారు. అసహజమోద్యమము మొదటను పంజాబుపాత్యలకు ఖలాఫతు సహస్యకు ఏర్పడినది. అనంతరము స్వరాజ్యప్రాప్తికి సాధనముగ బరిగ్రహింపబడినది. ఉద్యమము లక్ష్యమును జేరుటకు సాధనముగాని లక్ష్యముగాదు, నాయకుడు తన లక్ష్యమును ముఖముఖి వ్యక్తముచేయుట సాహచర్యముగాదు. ప్రజలు ప్రతిపక్షుల మాయోపాయములందు జక్కువడక తమ శక్తి సామర్థ్యములను కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన కార్యమును సాధించుటకు వినియోగించుటకు బూనుకొనుట ధర్మము.

బర్మా రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

బాంధవ్యవహారముల తేర్చుకొని పంయుక్త స్థాయిసంఘము బర్మాకు సంస్కరణ శాసనమును సవ్యయముచేయుటకు దగిన శాసనమును వెంటనే చేయవలయునని నిర్ణయించినది. ఈ స్వల్పప్రయోజనమైనను గలుగుట కధికారవర్గము చూపిన ప్రతిఘటనము నిరంకుశాధికారవర్గము స్వాధికార సంరక్షణమునకు జేయుచున్న విశ్వప్రయత్నములు వ్యక్తము చేయుచున్నవి. సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడకు సంస్కరణములకు జూపిన విముఖత్వము పాలకవర్గదృష్టికిగల పొరలు విడలేదని వ్యక్తము చేసినది. బర్మనుల కీసంస్కరణములు సంతృప్తిని గలుగజేయుచు ఉపయోగకరముగాని ద్వితీయాంగ వద్దతెన బర్మాయందును నుపక్రమించుట యధికారుల ప్రాస్వద్వప్తిని చెలుపుచున్నది. బర్మనులు ద్వితీయాంగ విధానమును ఖండించుచు వారి యసమృద్ధిని నిదివరకే తెలిపియుండిరి. సర్వజ్ఞత్వముగల యధికారవర్గమునకు ప్రజాభిప్రాయముతో ప్రయోజనముండదు. ఈ స్వల్పసంస్కరణముల నైనను బర్మనులు పడయుటకు వారవలంబించిన యసహజమోద్యమమే కారణమని పరిగణింపవలయును. బర్మనులు వారి పట్టుదలను విడువకను పనిజేసిన విజయము తప్పక గలుగగలదు. ఇక నైనను గాంధీమహాత్మునకు బర్మాకు బోవుటకు గల యభ్యంతరమును సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడకుగారు తొలగించుచురా ?

సామ్రాజ్యము - కనడ

కనడాదేశము సామ్రాజ్యస్థితియందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్న విధమును కనడా జాతీయుల భావములు తెలుపుచున్నవి. కనడాకు విదేశములందు స్వయముగ రాయబారులను నియమించుట కధికారము గలదు. సుకములను విధించుట కధికారము గలదు. సాకాదళమును స్వదేశ సంరక్షణమున కనుకూలముగ జేసికొనుట కధికారము గలదు. ప్రివికౌన్సిల కమీషులును గవర్నరు జనరలు నియామకమును గ్రేటుబ్రిటనుద్వారా జరుగవలసి యున్నవి. జాతికి స్వతంత్రస్థితి సామ్రాజ్యమునకు పరాధీనత. అమెరికా సాహచర్యమును సుస్థిరము చేయుటకు జాతీయస్వాతంత్ర్యమున కనుకూలము దేశస్వాతంత్ర్యమును సయితము గలిగియుండుట యవసరమని జాతీయవాదులు ప్రకటించుచున్నారు. అసహజమోద్యమ ప్రచారము దండనార్హముగనున్న భరతఖండమునందు కనడాజాతీయవాదుల భావమును ప్రకటించుట దేశద్రోహముగను రాజద్రోహముగను బరిగణింపబడును గదా!

స్వీస్వాతంత్ర్య విజయము

కనడా మంత్రి సభయందు శ్రీమతి మేరి ఎల్లెను స్మితుగాను మంత్రిత్వ సభ్యత్వమును బడసిరి. ఆమెకు పుత్రులును పౌత్రులును గలరు. ఇదివరకు కొలంబియా శాసనసభయందు సభ్యత్వమును గలిగియుండెను బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమునందు మంత్రి సభలయందు స్త్రీలు మంత్రివదవి నలంకరించుట కిదియే ప్రారంభముగ నున్నది. స్త్రీలు వంశానుగతమైన హక్కువలన రాసులుగను మహారాసులుగను నుండుట వింతలేదు. పురుషులు వారి సమ్యుతులనిచ్చి స్త్రీలను సభికారపదవులకు నియమించుట మానవహృదయమునందు గలిగిన విశాల భావమునకు నిదర్శకము.

మెలుపు తుపాను

ప్రకృతికాత్రు పరిజ్ఞానము వృద్ధిని బొందినదని సంతసించి కాలమునందు ప్రకృతి లీలలకు గార్యకారణ నిరూపణము చెలియకున్నది. గత మాసమునందు గలిగిన విద్యుద్వైచిత్ర్యమునకు రవిమండలమునందు గన్పడిన కృష్ణాంకమని ప్రకృతి కాత్రుజ్ఞుడు తెలుపుచున్నాడు. కృష్ణాంక మెటులు వచ్చినదియును తెలియదు. ఆకాలమునం దీ విచిత్రము గలుగుట వలనను కార్యకారణ సంయోగ మేర్పడువలసినది. ప్రకృతియందు గలుగుచుండెడి యద్భుతములు తలంపునకు వచ్చినపుడు మానవుని యల్పత్వము స్ఫురించుచుండును.

జలియన్వాలా బాగు స్మారక చిహ్న నిధి

ఈ నిధికి ఇంతవరకు రూ. 8,01,713 నూలైనది. అందు రమారమి 5,60,000 స్థలమును గొనుటకు పోను 2,30,000 నిలువయున్నది. ఈ నిధికి బాంబయి 3,65,063 పంజాబు 2,32,988 చెన్నరాష్ట్రము 14,965 చేప్పినవి. ఆంధ్రుల భాగము నేల ప్రత్యేకముగ ప్రకటించలేదో తెలియదు.

ఆ సాము కూలీలు.

చంద్రాకులీని దురవస్థ.

వివాదపరిచాసము.

ఆసాముకూలీలు తమ యజమానుల పోత పడవలక కృతజ్ఞులై కర్మకాండ చంద్రాకులీని జేరి. స్థానికులకు తెగినా ప్రభుత్వముజాతీయ సేవకును పరపతిగలదు. అందు చేత కూలీలు తమ స్వగృహములకు వెళ్లలేరని యిటు కొడుకుండనను, తెగినా ప్రభుత్వమునాడు కూలీలకు ప్రయోజన సౌకర్యముల కల్పించుటకును రాక స్థానికాధికారులు కూలీలచేరునీ యజమానులకు కృతజ్ఞులను చేర్చుట చేత ప్రోత్సహించిరి. మే 19-న తేది రాత్రి కొందఱు టిక్కెట్టులేలేయ ఓటలకెక్కిరి. డి.జి.ల్. మేజిస్ట్రేటు దేశానికి ఇది ఘోషణగ కలుగజేసిందిన తెలుగు నే నుర్దూలను వినినను వెనుక. కూలీలు కాంతము వహించియుండిరి. ఏకాదశివర్ణి నా జాతీయ జనగతము ఇటుండే రాత్రియనుకొన్నది మే 19-న తేది నుర్దూలు కచ్చి మోటుగ కూలీల సేవకులకు సర్వత్ర పట్టుకొని కొట్టి హింసిత మొనరింది. కత్తెరు కమిషనరు ఇతర అధికారులు కమిషనరు సందర్శన నిట్టి దౌర్జన్యము జరుగుచుండెనని యిరువదియే తెలిసెను. ఈ విషయము లక్ష్మణిని గృహమంత్రి కళింగులకు శ్రీమంత జిల్లాలచంద్రుడు గారు చంద్రాకులీలైరి. వారు ఆయుధములతో ప్రతిఘటించుచు దురంతములకు గురై నిలుల ప్రాణిరి.

ఎర్ర ప

నుర్దూలు సోల్లకలదౌర్జన్యము, అధికారుల మహా ప్రకృతిమం ప్రజలకు తెలియజేసే జాతీయకార్యక్రమాలను మే 20-న తేది రాత్రి స్వేచ్ఛకువైపు పయనిసిరి. వారిమోక్షమును కల్గించుట విశ్వప్రయత్నముగ నుండెను. వారిని కదలిపెట్టి దౌర్జన్యము జరుగజేయుటకును (రైల్వేవేడు) వైద్యకృషియు జరిగిరి. మేరువుకు మోక్ష ఘోషణలకు

నేడు వర్ణంబులను, నాకలము సాగునలేదు. ఆ నేరమాటలకు గాఢములయ్యెను. ఆంధ్రులుగారు అనునది సామంతులను (మే 20) ఏకైక (21) ఆదివారమునాడు ప్రజలకును దుఃఖితులకు రాష్ట్రీకులకును దురవస్థను కృష్ట వంతులకు పుకీరింది. వారే దివులకు కల్పించియుండినందున, నేడు మరల సజే దుఃఖితులను సామంతులకు లాభము గలుగజేసెను. శివరత్న కృష్ణరామేశ్వరశ్రీ, వనవిద్వజ్ఞుడైన క్రాంత్యులమున కాపూతులైరి. కూలీలు కొందరు బాధనకును నయచుచుండిరి. ఇతరులు కొందఱు సహాయములేక నడువ బాధించిరి. ముకొందరు కొన్ని గజములమార్కు నడువగనే కూలులకు చుండిరి. ఇంతయు చాత్రికులు బరిగణింపదు. చూత గుండె బడలిపోయిరి. అచ్చటి కూలీలు, ప్రేక్షకులకు ప్రకృతిగా, క్రమశాస్త్రమునకు కూలీ లేదనిగా హింసించబడి నదియు, వారు పూర్వస్వములకు మోక్షించిరి. మానవత్వమునందు సజే దుఃఖితులకు గౌరవమును అధికారులు నిలుపుకొని చూచునందే, జాతీయముల కృష్ణాకు నీ నుర్దూ సోల్లకలు తమ యాయుధములతో, కుంకి మెడలతో కూలీలకు ప్రాణి, పాణి, కొట్టి, లోపి, ప్రాణి, హింసించి రని మాతో కొందరు చెప్పిరి. ఈ కట్టికడములకు కారణము, అవసరము, ఏమో యని యాశించుచును, జాలియాన్ కాలువాను దురంతములకు నుర్దూలు దెబ్బకొనుటకు వెచ్చుకొని నాదయాలు బాబుగారి గృహమునకు చేరిరి.

సమాధానము

చంద్రాకులీల కడదివిజర ఆధీనము గా. ఎస్. సి. హుయే జుయేజుయేజు మోక్షమును బాబుగారి నివాసమునకు కేరెడి కూలీలకు మోక్షములకి ఆవరణను మోక్షమును ప్రభుత్వమునకు మోక్షమును పని చెప్పిరి. నాదయాలు గారు ఆంధ్రమునురాత్రి దురంతములను స్వీకరింపగాని హింసగాదు చుండిరి. "విమలము రైల్వేవేడు వెళ్లే లేదు; నుర్దూ లియాయే దౌర్జన్యము జరుగజేలేదు; మీరు దెప్పిందంతయు వట్టి అబద్ధములగుటకు ప్రభుత్వర మిచ్చి.

కమిషనరు

ఒకగంట జరిగిన పిమ్మట కమిషనరు తన్నుచూడరని కడది జేరుకొనుట నాకాహ్వనము అందెను. నామకుయారు నేను మిద్దలమును సంభాషించితిమి. శివర సంభాషణానకు యమున ఆంధ్రమునాడు నూడ నుండిరి. కమిషనరు కూలీలను వారిస్వగృహములకు పంపివేయుటకు యత్నమున ప్రభుత్వముజాతీయ జాతీయము. వారు యిరువదియే సాగిరి కాదు. నుర్దూలదౌర్జన్యమును సూర్యము ప్రభుత్వమునాడర జాతీయమును సూర్యము నామభిప్రాయములకు చెలిపిరి. ఆంధ్రు ప్రభుత్వమునాడరకృషి నుర్దూలకు, నుర్దూలు కార్మికులకు జేయలేదనెను. కూలీలు తొందర కలగజేసి రని వాదించెను. తరువాత వా కమిషనరు కడది దొరకు నామకు జరిగిన సంభాషణ కడదియలలో తెలుపుచున్నాను.

నిరోధసూర్యములు

అఖిలబాలాగారు, ఈపట్టుకు నీ వార్తాను నావ రించుచున్నాను. ఏవిధముగ నైనను వారు కర్మపతనలేదు. నా యజమానుల స్పృహించి నిరోధసూర్యములకు బంధించకలెను. ఇట్లా సోల్లకలను కట్టజేయుటానికి బంధకలెను.

మిరీ విధముగ ముట్టామును వాత విశ్రాంతిగ నున్నది. సాయములకు నుర్దూలు నిరాయుధమును, నిర్విహేయులను, నను కట్టజేయుట మిదికి బంధ ము కర్తవ్య ముమా యని యాలోచనగ నున్నది.

ఈ కడిజములో నిరాకరణదౌర్జన్యము హింసాసహితము, దౌర్జన్యపురమై యున్నది.

ఏవ్వలించి? ఏవె 6 వ లేడింది. ఏదె నను మోక్షాబ్ధిముకు ప్రత్యేకముగ రాత్రి కొట్టించుట మార్గానికడన కట్టములకు గాతే యి దలచిరా.

నిరాకరణవాదు నిట్టి తగులకు పూర్వరని మీరు వాస్తవముగ తలంచుచున్నారా?

అవును, బాబుగారు, విమలము నా లానునీ నమ్ముచున్నాను.

కృతజ్ఞుల

జయతే, కమిషనరుగారు, మీలో నిర్మలము సంభాషించుచుండిరి నిరాకరణదౌర్జన్యములకు ఆ మాకు ప్రజే కంపించిరి, రైల్వేవేడు సంకేతము కర్తవ్యముయము

శాస్త్రము

ఎస్. జి. నాగయ్య ప్రదర్శన,
లాల్ బాగ్ హౌస్ రోడ్, బెంగళూరు జిల్లా.

Assam Coolies Strike.

Government Throws the Blame on Local Leaders.

Assault of the Police Justified.

(Associated Press.)

SHILLONG, June 6.

A long communique issued by the Assam Government states that the trouble in the tea gardens in the Chargola Valley and Lesser Estate Valley began on the 2nd May, when coolies struck and demanded largely increased pay. On the 6th May an offer of increase amounting to from 50 to 50 per cent was made, but it did not produce the effect anticipated and by the middle of the month between six and seven thousand coolies had left. The coolies crowded in Karimganj. Food was at first provided by Government but the coolies were led to believe that the acceptance of Government food would entangle their way to Chandpur. The communique denies the allegation that Government identified themselves with the Europeans and capital against Indians and labour and refers to the fact that the gardens in that part of Assam have been particularly hard hit recently and the coolies' opportunity of supplementing his daily wages by tida work was restricted apart from any economy in working necessary by a fall in prices, but, even so, the daily wage just before the strike was four or five annas for men and three or four annas for women not a few pice as has been alleged.

Regarding the allegations of habitual ill-treatment the Government will investigate any case in which specific details are placed before them but describe many of the stories to which currency having been given as deliberate malicious inventions calculated to arouse racial feeling. It is pointed out that gardens are regularly inspected by Government officers and it would have been an easy matter for the coolies to make complaints at the sub division headquarters at Karimganj. The Government are unable to accept the accounts of the observers of the condition of coolies en route to their homes as establishing the conclusion that they have been starved upon the gardens, the evidence of those who saw the coolies at their start being to the opposite effect.

Dealing with the statement that efforts have been made by persons unconnected with the industry to foment discontent among the coolies, the communique says that the Government knows that such efforts have been made for sometime apparently with the intention of causing ill-will against the Europeans and Government although these unconcerned have kept outside the reach of law. The Government are forced to the conclusion that economic causes alone could not have produced the sudden stampede which occurred and that outside influences are its real cause. The exodus led to deplorable sufferings and those responsible for it created ill-will which did not exist before.

The most serious objection to Government's repatriating coolies was that it would have probably encouraged similar stampedes from other parts of the province. The Government, therefore, declined to repatriate them but placed no hindrance in the way of their travelling home at their own expense and arranged to care for the sick and destitute and women and children. The Communique adds that the Government and the tea industry have for some time recognised that some adjustment in wages is called for and the only reason why a commission has not been appointed is the depressed state of the industry. The Government repudiate the allegation that the wages given were starvation wages and are prepared to examine further the whole question when the present excitement subsides. The Government understand that it has been decided to introduce the unit system in most of the gardens whereby the pay of a coolie will depend upon the amount of work that he does.

Incidents at Chandpur.

Sir Henry Wheeler's Conclusions.

CALCUTTA, June 6.

The Bengal Government has issued a long communique regarding the incidents at Chandpur, giving the report of Sir Henry Wheeler, Member, Executive Council, who recently visited the spot. Sir Henry describes the situation at Chandpur when he arrived there, narrates the preceding events and deals with the difficulties created by martial and strikes. He arrives at the following conclusions:—

First.—That regarding the incident at Chandpur Station on May 20th, coolies had to be moved from the railway premises, that they would not have moved, had some force not been applied and however regrettable that some were hurt, force used was not excessive and the whole incident had been the subject of malicious exaggeration.

Second.—For local relief, Government officers did all they could, but were impeded and finally frustrated by the action of local non-co-operation leaders.

Third.—The calling of martial and railway and steamer services strikes has seriously prejudiced the welfare of the coolies. All relief operations had been gravely hampered.

Fourth.—Martial and strikes in the present form are instigated by political aims and are merely a form of direct action. The welfare of the coolies became a subsidiary issue with local leaders.

Fifth.—By their action, local leaders on two occasions have definitely prevented the removal of some who might have been conveyed elsewhere. Mr. Andrews is now in a position to arrange repatriation. If anything prevents the responsibility is with the local leaders.

The communique further explains the principles upon which the Government's decision not to undertake from public funds repatriation of coolies from Chandpur is based, and says the attitude of the Government should be one of neutrality in labour disputes to which it is not a party, and of the merits of which it is not the judge. To side with one party would be to interfere gratuitously and to create a most dangerous and unjustifiable precedent, but that is not to say that the Government does not recognise the duty of ministering to the sick and destitute, and the Government

has acted throughout the dispute strictly in accordance with these principles. They already incurred considerable expenditure in relieving coolies and preventing diseases and had been forced at lesser of the two evils to move these coolies who reached such distant places as Asansol and Naibati, but these cases can be differentiated from the position at Chandpur and Goalundo. The action of officers at the beginning in sending on some coolies at public charge will be ratified, but the Government cannot accept it normally as justifiable.

The communique condemns the action of local leaders and other non-co-operators in engineering strikes, which are now the sole obstacle to the repatriation of coolies, and pays a tribute to the philanthropic help of many volunteers.

Details of Official Inquiry.

The report of Sir Henry Wheeler on the situation at Chandpur is a lengthy document covering over 20 foolscap pages. His account of the happenings before May 20th mentions that by the evening of the 19th about 3,000 coolies had collected in the neighbourhood of the station and that evening about 400 coolies rushed the Goalundo mail and a smaller number the Narayanjan mail. A representative of the Indian Tea Association was badly injured and an effort was made to strike Mr. Sinha. Excitement continued throughout the night, but the effort to rush the Chinagong mail in the early morning was frustrated. The next morning the Railway Medical Officer expressed the opinion that it was absolutely essential in the interest of public health that the coolies should not remain where they were, but a rumour spread among the coolies that if they went to the football field, they would miss the steamer and the coolies moved in closer. The Commissioner finding the Police on the spot insufficient, wired for assistance and 50 Military Police of the Eastern Bengal Frontier Rifles were sent from Dacca. That day the coolies looted the coal stacks and broke down the bamboo railings for fuel. Mr. De, the Commissioner, had already decided to clear the station as soon as reinforcements arrived. He could not do it during the day time for lack of men.

Force Justified.

Dealing with the clearing of the station, Sir Henry Wheeler says that when it was found the coolies did not intend to vacate, order was given to move them. This was done by two sections of the Military Police, who had previously unfixed the boyonets. Both officers present and the men shouted to the coolies to go, but they refused. The men stood up waving their arms, shouting "Gandhi-Ki-Jai" and the Police began pushing them. This proving ineffectual, the Police picked up the coolies' own sticks and bits of firewood and began striking their bundles and bedding. From that they began to strike the coolies, when first in two's and three's and then in a general rush the coolies went off towards the football field. Mr. De stopped the men using the butt of the rifle, and another officer reports seeing one or two severe blows and telling the men to desist but otherwise the statements of those present indicate the occurrence of a general scuffle rather than particular assaults. Witnesses agree that the coolies could not have been moved except by force, and that force used was not in the circumstances excessive, bearing in mind the relative numbers of the crowd and Police. When the coolies left, the whistle sounded and the men formed up promptly. Estimating the time the incident occupied from 5 to 10 minutes.

On May 21st a general martial was declared in the town and has continued since. The railway strike began on the 24th and the steamer service strike on the 27th. When Sir Henry Wheeler arrived, the system of chits countersigned by local leaders had been introduced without which shops would not supply goods, and the Europeans and Government servants were being put to considerable inconvenience. A Government store had been opened to meet their needs. Most Europeans had lost their servants. From all sides there were stories of intimidation of men willing to work, but being threatened with boycott if they did so.

Sir Henry Wheeler says the number of coolies estimated to have arrived at Goalundo is 3,750, and there were probably 2,000 at Chandpur, and it is estimated 160 deaths occurred at Chandpur during the last half of May. Sir Henry Wheeler said there was difficulty in ascertaining the number of the injured while the station was being cleared. A doctor stated he had seen between 50 and 60 cases. Sir Henry Wheeler asked to see the injured but succeeded in seeing only seven men, seven women and two children. Of these eleven could not be described as serious. Dr. Baira of the Health Department arrived at Chandpur on the 21st, and a medical staff was drafted in as quickly as possible. Local leaders were unwilling to receive his help, but in the evening of the 22nd, he was told he might intervene and volunteers were promised, though no definite list was put under his orders. Dr. Baira endeavoured to set up an organisation, but Sir Henry Wheeler says he encountered great difficulties from the non-co-operation party. The martial impeded the getting of things, and he was allowed to buy nothing without the signature of local leaders. The townspeople undertook the supply of food, but Dr. Baira criticised its insufficiency and the absence of fuel to cook it. Matters came to a head on May 29th when Dr. Baira received from Babu Harda at Nag a note stating that on account of repeated complaints by their medical officers and volunteers they made separate arrangements for the treatment of the coolies. Dr. Baira went to the camp but was told that the Marwari helpers would carry on the work and in consequence he withdrew with his staff. When Sir Henry Wheeler saw the camp on the 30th the Medical Officer in the camp cholera

hospital was a student of an unrecognised medical school but an officer who had lately held commission in India. Medical Service was in medical charge and he said he had six practitioners and 75 volunteers. These men seemed to be working willingly and keenly but Sir Henry Wheeler thinks it unquestionable that the available official medical staff was better qualified and far better equipped. Sir Henry Wheeler dealt with the reasons for the present strikes and martial mentioning inter alia the atrocious assault by the Gurkhas, placing the Gurkhas at the railway station and intimidating staff, suppression of facts relating to the occurrence at Chandpur and desire to change the policy of Government. Regarding refusing to repatriate coolies Mr. Andrews said that the repatriation question was the crux of the matter. Lastly Sir Henry Wheeler mentions his interview with Mr. Andrews and says that he impressed on him that if he repatriated the coolies the Government will be quite willing to send medical help with them and to warn officers en route to keep them. Railway and steamer companies have promised concession rates to Mr. Andrews. He is in a position to arrange for repatriation at once. If anything prevents him the responsibility is with the local leaders.

Situation Unchanged.

More Deaths.

CHANDPUR, June 7.

The coolie situation here is practically unchanged, cholera and pneumonia raging in epidemic form. One hundred and eighty deaths occurred during these days. The contagion is spreading in villages. To-day's report however is reassuring, there being very few attacks and deaths. Arrangement is being made to send coolies by country boats to Rajbari. Most of the Gurkhas has been withdrawn, only one batch guarding the railway station. On complaint made by a police Sub Inspector a Gurkha was sent to Dacca for trial on charge of assault.

RAJBARI, June 7.

About 35 Gurkhas arrived here yesterday and were despatched to some upcountry stations.

Other Strikes

CALCUTTA, June 7.

The Traffic Manager, Eastern Bengal Railway, writes to-day that the agitators were successful in organising a strike yesterday of the crews of railway steamers working between Fulcheri and Bahadurabad and booking by this route of all descriptions of traffic including passengers and mails has been stopped. Arrangements have been made with Bishop in Assam to carry four hundred tea garden coolies from Chandpur to Asansol via Narayanjan, Fulcheri and Naibati. In the circumstances despatch of coolies has been postponed.

Police Force Avoided Firing.

A Magistrate's Justification.

CALCUTTA, June 7.

Cr. D. H. Wares, District Magistrate of Tipperah who was present with Mr. K. C. De, Divisional Commissioner at the Chandpur railway station on the night of the 20th May when the tea garden coolies were cleared by Gurkhas has issued a somewhat lengthy Communique describing the circumstances and incidents which occurred that night. The Communique which tallies mainly with Sir Henry Wheeler's report concludes thus:—Until the arrival of the Gurkhas the attitude of the crowd was daily growing aggressive and I am morally certain that had the Gurkhas not arrived it would have been necessary sooner or later to fire on the coolies. It was unpleasant for Mr. De, Captain Sheppard and myself to witness the forcible evacuation of station premises in the way described, but the whole incident is as nothing when compared to what would have happened had we been forced to fire on the crowd. The necessity for firing though very remote is not even now an impossible contingency and it is brought nearer by the circulation of such falsehood as have been and are being published.

"Don't Speak."

CALCUTTA, June 7.

The Deputy Commissioner of Silchar to-day issued orders directing four prominent local Congress workers not to address public meetings without Magistrates order for two months.

Kerati Pilgrims.

Appreciation of British Treatment.

SIMLA, June 6.

A report recently received states that a party of thirty Keratis have recently arrived at Meshed. They are returning to their homes after a pilgrimage to the Shia Shrine at Kerbala and speak in very high terms of the considerate treatment they received at the hands of the British authorities during the Arab revolt. This honest expression of appreciation by these Kerati pilgrims is a welcome indication of the helpful attitude of the British authorities towards Muslim pilgrims, especially in view of the many calumnious statements recently circulated by agitators accusing the British of having bombarded the Shrines and of committing other outrages against the religious susceptibilities of Muslims.

Six Per cent Loan.

Reception in Bombay.

BOMBAY, June 7.

The new six per cent Government loan has been well received in Bombay financial circles. The time of issue is favourable as money appears to be very plentiful. It is confidently expected that ten to fifteen crores will be subscribed in Bombay alone as there is going to be no further issue of six and half per cent Bombay Development Loan for some time to come. The terms of the new loan are not only attractive to investors but many banks are also going to take full advantage of it. The holders of 5½ per cent bonds will largely take advantage of the facility offered for conversion of old bonds into new bonds practically at par. As a result of the announcement 5½ per cent bonds which were at a premium have gone down nearly to par and there is active enquiry for 5 per cent income tax free loan. As these loans have now a powerful sinking fund it is expected that they may advance rapidly towards the issue price of Rs. 95. There is no effect however on three and half per cent Government paper. One leading broker declared that so long as three and half per cent loan were a submerged issue there could be no real force in any of the Government securities.

German Good Faith.

The Chancellor's Policy.

Belgian Satisfaction.

(REUTER'S.)

LONDON, June 2.

A Brussels message says that the growing satisfaction of the Allied statesmen as a result of Germany's recent performances have been voiced by the Belgian Foreign Minister, M. Jaspar, who, speaking in the Chamber, said that if Germany continued in the path of goodwill, of which she had given the first proof, Belgium would not make her task more difficult than it was. M. Jaspar emphasised the improvement in European atmosphere. He advocated an alliance between Belgium, Great Britain, France and Italy. The Belgo Dutch difficulty, he said, was still unsolved, but he hoped that relations would soon again be normal in view of Holland's kindness to Belgian refugees.

Monarchist Demonstrations in Germany.

A Prayer for the Return of Ex-kaiser.

LONDON, June 3.

Berlin message states that in course of Monarchist demonstration attended by Prince Oscar and Prince Wilhelm of Prussia on May 31st a petty officer Nissen in the course of a speech described Leipzig Trials as a disgrace. He said that no Englishman should be permitted to enter Leipzig alive. He prayed for the return of Ex-Kaiser. Matter was brought up before Reichstag where Wirth said that Nissen would be tried for high treason.

Cotton Industry.

Final Efforts to Avert Trouble.

LONDON, June 3.

Final effort is being made to-day to prevent stoppage in Cotton Industry affecting 23,000 operatives directly and 600,000 altogether. Employers now propose reduction in wages equivalent to five shillings in pound while operatives are willing to agree to reduction of half a crown.

World's Cotton Conference.

LONDON, June 3.

NEW YORK.—Message states that two hundred cotton growers and manufacturers have sailed to participate in World's Cotton Conference in Liverpool from June 13th to June 22nd.

Irish Outrages

LONDON, June 3.

A Police patrol of seventeen was ambushed at Carrow Kennedy West Cork last night. Six were killed including an Inspector and Sergeant and four seriously wounded. Assailants who numbered hundred captured police arms and ammunition and burnt three motor-cars.

Disarmament.

America Leads the Way.

LONDON, June 4.

The Washington correspondent of the *Times* says that the recent admission in the highest quarters that the promise given by America to lay the question of disarmament before the Supreme Council has been kept, is leading to the conviction that their action is the first step in their policy of disarmament. President Harding hopes that this will lead to a new association of nations to stand sponsors to this idea. It is believed that the Supreme Council will ultimately reach an agreement on disarmament, after which smaller nations will be called into the association that will then be formed. President Harding hopes in this way to make a practical test of international co-operation free from the commitments and obligations involved in the Covenant of the League of Nations.

Disturbance in Oklahoma.

Order Restored.

LONDON, June 2.

A message from Tulsa (Oklahoma) state that it is stated sixty negroes and twenty-five whites were killed in the course of the fighting. Sixty negroes barricaded themselves in a church and repulsed mass attacks of the whites, who finally set fire to the building. The negroes evacuated the building, firing as they ran, and several negroes were killed. The disturbances ceased in the evening. Guards are patrolling the negro quarters, disarming the whites and negroes alike. The only negro walking the streets unguarded is the Deputy Sheriff, who was instrumental in persuading hundreds of blacks to seek the protection of the troops.

Montagu's Silver Report.

LONDON, June 2.

Montagu's report states that United States Customs Statistics suggest shrinkage in production and should assumption that large reduction in imports have caused American dealers recent reluctance to part with supplies be correct. Course of market may be sluggish for a while until some new factor for example Governmental sales of demonetized metal or revival of trade gives impetus in one direction or another. Report reproduces telegram from Riga alleging that Soviet Government has authorised silver currency in order to allay peasants distrust of paper money but it is considered that before effective currency system can be enjoyed Russia has long way to go.

A Malta message says that in view of the situation in Angora it is significant that the dreadnought *King George* and the aircraft carrier *Pegasus* have been ordered to join the Levant squadron.

Coal Dispute.

Settlement Proposals.

Meeting of the Executives.

(REUTER'S.)

LONDON, June 3.

First move has been made following upon submission of Government's Coal Settlement proposals.

Mine owners yesterday considered district replies and held meeting again to-day to approve the communication to be sent to Premier. It is believed that Mine Owners are willing to accept terms of temporary settlement but desire to refer permanent scheme on which Government grant of ten millions is contingent to arbitration.

Rejection of Government's Terms.

Miners Executive meets to-day and rejection of Government's terms is foregone conclusion but Leaders are hoping that they will be enabled to consider communication from Government are owners. There is optimistic feeling that something will emerge in course of few days undamped by present misery situation.

Paralysing Effect on Industries.

Meanwhile prolonged Coal Stoppage is having paralysing effects upon principal industrial districts. Manchester is described as presenting an unparalleled spectacle. Many shops and warehouses being closed business is gradually being brought to standstill in spite of revival of textile orders from overseas market and British steel makers more advantageous position owing to the improvement in exchange value of Belgian Currency.

(Associated Press.)

British Export Credit Scheme.

Why India was Excluded.

SIMLA, June 7.

A Press Communique says:—Mention has been made in recent Reuter telegrams of the British Export Credit Scheme introduced by the Home Government and of the fact that India is excluded from its operation. There appears to be some misunderstanding in this country as to the exact scheme referred to. The scheme in question is that adumbrated by Sir Robert Horne in the House of Commons on March 9th 1921 and provided for the guaranteeing of export bills up to 85 per cent or alternatively of the Home Government sharing up to 70 per cent of any loss that may be incurred. The scheme is only applicable to goods wholly or partly produced in the United Kingdom. It has been devised primarily in the interests of exporting firms in that country and is of much more limited and local application than the various schemes of international credits which have been under discussion for some time in various countries. It appeared, therefore, to the Secretary of State and the Government of India that India would derive no benefit from participating in the United Kingdom scheme and the Home Government were accordingly asked to exclude India therefrom. There is in fact no difficulty in India obtaining credit for the commodities which she required and it appeared unnecessary in present conditions to give any additional facilities for imports into India on credit terms. The problem in India is to provide credit facilities at the other end viz in respect of her exports to certain foreign countries and the question of India's participation in some scheme of international credits is under separate consideration.

Fiji Strike Situation.

SIMLA, June 6.

The Government of India have received a further report from the Governor of Fiji regarding the strike of Indian labourers in the Labasa area. The strikers have agreed to return to work for one month pending consideration of their case by employers and prospects of a settlement in this area appear favourable. In the Northwestern strike area of the main island strike still continues but the Governor regards prospects of a settlement in this area as not altogether unfavourable. Reports from strike areas state that extensive rice crops have been harvested and that supplies of food-stuffs are adequate.

Mussoore Postal Strike.

ALLAHABAD, June 7.

The *Leader* correspondent writes that since May 29th Mussoore postal service has been considerably dislocated. Sixty postmen struck works the principal grievance being postmasters unsympathetic attitude and maltreatment. Representations proved futile and dismissal order were served on all. A public meeting was held at the Tilak Hall expressing sympathy with the postmen. The Postmaster General has arrived at the station. The situation is gloomy and strikers are firm in their attitude.

The Mataundh Accident.

BOMBAY, June 7.

The following cablegram has been received by the Agents, G. I. P. Railway from the London Board of Directors:—The Board greatly regret to hear of the disastrous accident at Mataundh, and desire you to express their deep sympathy with the injured and with the relatives of those killed.

H. M. the King's birthday was duly celebrated at Etwah, Muzra Ballia and other principal places of this province.

It is understood that Sir Ibrahim Rahimtullah has been appointed Chairman of the Indian Fiscal Commission to meet at Bombay.

A number of people who are dissatisfied with the recent Mysore Government Service Recruitment Order met in Bangalore and decided to form a Congress Party for the State. A propaganda committee was formed under the Chairmanship of Mr. S. Setlur and other office bearers were elected. There were no Mahomedans present at the meeting.

Repression.

Arrests and Prosecutions.

(ASSOCIATED PRESS)

LAHORE, May 7.

The case under Section 179 I.P.C. against two non-co-operating witnesses Partab Singh and Heera Singh of *Akali* who refused to give evidence before Mr. Harris in the case against Sardur Singh under Section 124—A, 153-A I.P.C. on the 2nd instant came up to-day before Mr. King, Magistrate, 1st Class Lahore. The accused refused to defend themselves but put in a written statement.

The following is the text of the written statement filed by Partab Singh of *Akali* in the non-co-operating witnesses case under Section 179 I. P. C. to-day before Mr. King, Magistrate, first class:—The Lahore jails are being filled with the Sikhs. More than 100 Sikhs have already been thrown into jails on some pretext or other, in the last two months or so and at a time when their wounds about the Nankana tragedy were quite fresh. All this repression is going on to crush the Gurdwara reform movement and to keep the Sikhs away from the general movement of national uplift. Unfortunately this repression began soon after the inauguration of the new council in which the only non-official right hand counsellor of Sir E. MacLagan is a Sikh gentleman. He could have ample opportunity here to crush the personal and political enemies of his party. The advanced wing of the community now form an overwhelming majority. In such circumstances my conscience does not allow me to take part in the proceedings going on in the court of Mr. Harris. The Magistrate convicted both the journalists under Section 179 I. P. C. and sentenced each of them to six months imprisonment.

Abdul Haq of Budaun who was arrested this week under Section 108 Cr. P. C. was released to-day and proceedings have been stayed in view of his apology and undertaking to leave the District immediately and not to make any further speeches.

Charges Framed Against Mr. Ottama.

RANGOON, June 7.

The District Magistrate of Maublin has charged U. Ottama under Sections 124-A and 153-A in respect of two speeches delivered by him. The accused in his reply said that he understood the charges and had nothing more to say except that he bore no enmity and hated no one.

A True Non-Co-operator.

CUTTACK, June 7.

The District Magistrate resumed the hearing of the case in which Rajendra Prosad Bose, late professor of the Ravensan College is being prosecuted for his conduct in connection with the non-co-operation movement. Several formal witnesses were examined. The accused refused to defend himself or offer surety. He was sent back to Jail followed by a crowd shouting *Mahatma Gandhi ki jai*. The case is adjourned till 21st.

Congress Election Campaign in Kerala.

CALICUT, June 8.

The Congress election campaign in the Kerala Province will be inaugurated next week 160 members being elected to the Taluk Councils 100 members to the Kerala Provincial Congress Committee eight to the All-India Congress Committee and eight to the Provincial Executive Committee, besides the Provincial and District Secretaries. Up-to-date 165 Congress Sabhas have been established in the Kerala Province including nine in Cochin and 26th in Travancore. Full membership returns for the Province have not yet been announced but as far as is known the total membership exceeds 14,000.

Malegaon Occurrence.

Non-official Enquiry.

MALEGAON, June 7.

The Non-official Committee appointed by the Maharashtra Conference recently held at Bassein, has commenced the work of investigation under the Chairmanship of Mr. N. C. Kelkar. So far, 30 witnesses have been examined. The Committee have applied to the Special Magistrate for permission to visit the under trial prisoners in custody.

NEWS IN BRIEF.

A Punjab Gazette extraordinary publishes the particulars and terms of new Loan.

The trustees of Shwedagon Pagoda have accepted the notice of new rules regarding footwear suggested by the local Government after a lengthy discussion on the subject. They emphasise that they accept no responsibility if the new notices were pulled down and express the desirability of the removal of the fort from Shwedagon Hill. The notice reads as follows.—Footwear prohibited. Visitors of all nationalities must enter barefooted. By order of Pagoda Trustees. This rule does not apply to European Government servants who have to visit the Pagoda on duty in the interest of public peace and safety or to European soldiers in uniform who visit the Pagoda on military duty.

By order of the Government of Burma.

It may be remembered that in January 1920 Mr. Rustomji Bhattar, filed a Criminal complaint for assault by throwing coal dust at him against several members of the Bar including Lala Hukumchand, Senior Vakil of the High Court, which assault he alleged was due to certain letter published by him in the *Civil and Military Gazette* condemning General Dyer's conduct. The complaint was dismissed by Mr. Kough, Additional Magistrate, Lahore, on the ground that it was impossible to say who committed the assault. A year later Lala Hukumchand applied to Mr. Kough for sanction to prosecute Mr. Rustomji. Mr. Kough having been put on special duty in connection with the Gurdwara cases the application came up before Mr. Harris, Additional District Magistrate, who held that he had no jurisdiction. Col. Roe Sessions Judge, Lahore has now made reference to the High Court about this application recommending that owing to the staleness and trivial nature of the proceedings the proceedings might be quashed.

4-8-20

